EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2019 06 05
COM(2019) 525 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl 2019 m. Slovakijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2019 m. Slovakijos stabilumo programos

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl 2019 m. Slovakijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2019 m. Slovakijos stabilumo programos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo[1], ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

(1) 2018 m. lapkričio 21 d. Komisija priėmė metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas 2019 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. Ji tinkamai atsižvelgė į 2017 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos paskelbtą Europos socialinių teisių ramstį. 2019 m. kovo 21 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino metinėje augimo apžvalgoje nustatytus prioritetus. 2018 m. lapkričio 21 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė ir įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Slovakija nenurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Tą pačią dieną Komisija taip pat priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos; tą rekomendaciją Europos Vadovų Taryba patvirtino 2019 m. kovo 21 d. 2019 m. balandžio 9 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos (toliau – euro zonai skirta rekomendacija);

(2) kaip valstybė narė, kurios valiuta yra euro, atsižvelgdama į glaudžias ekonominės ir pinigų sąjungos šalių ekonomikos sąsajas, Slovakija turėtų užtikrinti, kad euro zonai skirta rekomendacija, kaip nurodyta toliau išdėstytose 2–4 rekomendacijose, būtų

[1] OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

visiškai ir laiku įgyvendinta. Visų pirma kovos su korupcija ir teisingumo sistemos tobulinimo priemonės padės įgyvendinti pirmą euro zonai skirtą rekomendaciją dėl institucijų kokybės, sutelkus su investicijomis susijusią ekonominę politiką į nurodytas sritis bus lengviau įgyvendinti antrą euro zonai skirtą rekomendaciją dėl investicijų rėmimo, o priemonės, kuriomis gerinami įgūdžiai, padės įgyvendinti trečią euro zonai skirtą rekomendaciją dėl darbo rinkos veikimo;

(3) 2019 m. vasario 27 d. paskelbta 2019 m. Slovakijos ataskaita[2]. Joje įvertinta Slovakijos pažanga, padaryta įgyvendinant 2018 m. liepos 13 d. Tarybos priimtas šaliai skirtas rekomendacijas, veiksmai, kurių šalis ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais jai skirtas rekomendacijas, ir Slovakijos pažanga siekiant nacionalinių tikslų pagal strategiją „Europa 2020“;

(4) 2019 m. balandžio 25 d. Slovakija pateikė 2019 m. nacionalinę reformų programą ir 2019 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos vienu metu;

(5) į atitinkamas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas atsižvelgta sudarant 2014–2020 m. Europos struktūrinių ir investicijų fondų (toliau – ESI fondai) programas. Kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013[3] 23 straipsnyje, Komisija, jei tai būtina siekiant remti atitinkamų Tarybos rekomendacijų įgyvendinimą, gali paprašyti valstybės narės peržiūrėti savo partnerystės sutartį ir susijusias programas bei pasiūlyti jų pakeitimų. Kaip naudotųsi šia nuostata, Komisija išsamiau nurodė priemonių, kuriomis ESI fondų veiksmingumas siejamas su patikimu ekonomikos valdymu, taikymo gairėse[4];

(6) šiuo metu Slovakijai taikoma Stabilumo ir augimo pakto prevencinė dalis. 2019 m. stabilumo programoje vyriausybė numato, kad nominalusis balansas pagerės nuo 0,7 % BVP deficito 2018 m. iki subalansuoto biudžeto 2019 m. ir toks išliks iki 2022 m. Remiantis perskaičiuotu struktūriniu balansu[5], vidutinio laikotarpio biudžeto tikslą, kuris buvo pakeistas iš 0,5 % BVP struktūrinio deficito 2019 m. į 1 % BVP nuo 2020 m., planuojama pasiekti 2020 m. 2019 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP nuo 47,5 % 2019 m. palaipsniui sumažės iki 44,4 % 2022 m. Makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos tos biudžeto projekcijos, yra tikėtinas. Vis dėlto priemonės, kurių reikia norint pasiekti planuojamus deficito tikslus 2019 m. ir vėliau, nėra visiškai konkretizuotos. Į biudžetą įtraukta biudžeto atsargomis vadinama nekonkretizuota išlaidų kategorija (iš viso 0,7 % BVP), dėl kurios sumažėja biudžeto vykdymo nuspėjamumas;

(7) 2018 m. liepos 13 d. Taryba rekomendavo Slovakijai užtikrinti, kad 2019 m. grynųjų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų nominalus augimas[6] neviršytų 4,1 %, o tai atitiktų

---

2 SWD(2019) 1024 *final*.

3 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320).

4 COM(2014) 494 *final*.

5 Pagal ciklą pakoreguotas balansas atėmus vienkartines ir laikinąsias priemones, Komisijos perskaičiuotas taikant bendrai sutartą metodiką;

6 Grynąsias pirmines valdžios sektoriaus išlaidas sudaro visos valdžios sektoriaus išlaidos atėmus palūkanų išlaidas, Sąjungos fondų pajamomis visiškai kompensuojamas išlaidas Sąjungos programoms ir išlaidų nedarbo išmokoms nediskrecinius pokyčius. Nacionaliniu lygmeniu finansuojamas bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas išlyginamas per 4 metų laikotarpį. Įskaičiuojamos diskrecinės pajamų

0,5 % BVP metinį struktūrinį koregavimą. Atsižvelgiant į Komisijos 2018 m. rudens prognozę, kurioje numatoma, kad 2019 m. bus priartėta prie vidutinio laikotarpio tikslo, ir laikantis reikiamo koregavimo įšaldymo panaikinimo taisyklių, grynųjų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų nominalus augimas neturėtų viršyti 4,6 %, o tai atitinka 0,3 % metinį struktūrinį koregavimą 2019 m. Remiantis Komisijos 2019 m. pavasario prognoze, esama rizikos, kad 2018 m. ir 2019 m. (vertinant kartu) bus smarkiai nukrypta nuo rekomenduojamo fiskalinio koregavimo;

(8) 2020 m. Slovakija turėtų pasiekti savo vidutinio laikotarpio biudžeto tikslą. Remiantis Komisijos 2019 m. pavasario prognoze, jeigu politika nesikeis, tai atitinka didžiausią grynųjų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų nominalų augimą, sudarantį 4,6 % ir atitinkantį 0,3 % BVP struktūrinį koregavimą. Remiantis Komisijos 2019 m. pavasario prognoze, jeigu politika nesikeis, esama rizikos, kad 2019 ir 2020 m. (vertinant kartu) bus smarkiai nukrypta nuo to reikalavimo. Prognozuojama, kad 2019 ir 2020 m. Slovakija laikysis skolos taisyklės. Apskritai Taryba mano, kad nuo 2019 m. turėtų būti imtasi reikiamų priemonių siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi Stabilumo ir augimo pakto nuostatų;

(9) Slovakijos viešųjų finansų tvarumui ilguoju laikotarpiu kyla vidutinė rizika. Remiantis Komisijos 2018 m. fiskalinio tvarumo ataskaita, siekiant stabilizuoti skolos ir BVP santykį ilguoju laikotarpiu reikėtų, kad struktūrinis pirminis balansas bendrai pagerėtų 2,5 procentinio punkto BVP, palyginti su nesikeičiančios politikos scenarijumi. Taip yra dėl prognozuojamo pensijų ir sveikatos priežiūros išlaidų padidėjimo, dėl kurio didėja su visuomenės senėjimu susijusios išlaidos (bendras indėlis sudaro 1,8 procentinio punkto BVP). Kadangi gimstamumas Slovakijoje yra mažas, o tikėtina gyvenimo trukmė turėtų toliau ilgėti, prognozuojama, kad iki 2060 m. senėjimo indeksas (santykis tarp vyresnio amžiaus žmonių ir aktyvių gyventojų, t. y. dirbančios arba besimokančios gyventojų dalies) beveik patrigubės. Be to, nors 2016 m. kiekvienai dešimčiai dirbančių asmenų teko tik maždaug trys neaktyvūs vyresni nei 65 m. asmenys, prognozuojama, kad iki 2060 m. šis skaičius išaugs iki septynių (ekonominis senėjimo indeksas). Automatinis pensinio amžiaus koregavimas atsižvelgiant į tikėtiną gyvenimo trukmę palaipsniui didino ilgalaikį pensijų sistemos tvarumą. Tai buvo vertinama kaip svarbi priemonė, padedanti užtikrinti kartų tarpusavio teisingumą ir ilgalaikį tvarumą. Nuogąstavimai dėl ilgalaikio pensijų sistemų fiskalinio tvarumo padidėjo 2019 m. kovo 28 d. Parlamentui priėmus konstitucijos pakeitimą, kuriuo nustatomos pensinio amžiaus ribos (64 m. vyrams ir moterims be vaikų, pusę metų sumažinant moterims už kiekvieną iš pirmųjų trijų vaikų) ir panaikinamas automatinis koregavimas, siejamas su tikėtina gyvenimo trukme. Slovakijos fiskalinės tarybos manymu, dėl viršutinės ribos išlaidos padidės 1,6 % BVP: nuo 8,6 % 2016 m. iki 11,4 % 2070 m., palyginti su 2018 m. ataskaitoje dėl senėjimo prognozuotu padidėjimu iki 9,8 %. Dėl to gerokai padidės rizika tvarumui. Šiuo metu dar nesiimta jokių atsvaros priemonių, o poveikis senatvės pajamoms ir skurdui neapskaičiuotas;

(10) nepaisant tam tikros pažangos kovojant su mokesčių slėpimu, mokestinių prievolių vykdymas tebėra problema, o PVM prievolių vykdymo atotrūkis 2016 m. buvo daugiau nei du kartus didesnis už ES vidurkį. Nors tikimasi, kad pagal Trečiąjį veiksmų planą planuojamos priemonės duos teigiamų rezultatų, kai kurios iš jų dar nėra įgyvendintos. Pavyzdžiui, įvedus elektronines mokesčių deklaracijas turėtų

---

priemonės arba teisės aktais nustatytas pajamų didėjimas. Vienkartinės priemonės, susijusios tiek su pajamomis, tiek su išlaidomis, neįskaičiuojamos.

sumažėti mokesčių mokėtojams tenkanti administracinė našta, tačiau neįgyvendinus visų planuotų priemonių bendras poveikis gali būti mažesnis. Tuo pat metu struktūrinė politikos priemonių sistema gali padėti sumažinti dažnus mokesčių kodekso pakeitimus ir paskatinti jį supaprastinti. Galiausiai, palyginti su kitomis ES šalimis, nepakankamai išnaudojama galimybė surinkti pajamų iš aplinkosaugos ir nekilnojamojo turto mokesčių;

(11) darbo rinkoje toliau vyksta teigiami pokyčiai, pvz., didėja užimtumas, o nedarbo lygis kaip niekada žemas. Padaryta nemaža pažanga įgyvendinant ilgalaikiams bedarbiams skirtą veiksmų planą, padėjusį per dvejus metus ilgalaikių bedarbių skaičių sumažinti trečdaliu. Vis dėlto ilgalaikio nedarbo lygis vis dar viršija ES vidurkį ir tai visų pirma neigiamai veikia žemos kvalifikacijos asmenis, jaunimą ir romus. Skirtingai nuo mažėjančio nedarbo lygio, didele problema tapo kvalifikuotos darbo jėgos trūkumas. Darbo rinkoje ir toliau stebimi labai dideli regioniniai skirtumai: didesnis nedarbas vyrauja trijuose rytų Slovakijos regionuose, o darbo jėgos trūkumas labiausiai jaučiamas vakarinėje šalies dalyje. Siekiant skatinti aktyvesnį darbdavių ir profesinių sąjungų dalyvavimą, būtina toliau stiprinti jų gebėjimus;

(12) įsidarbinimo galimybėms didinti skirtos politikos aprėptis ir veiksmingumas yra riboti. Mokymo ir perkvalifikavimo programos buvo patobulintos, tačiau vis tiek yra nepakankamos ir ne visai pritaikytos ilgalaikiams bedarbiams ir palankių sąlygų neturinčioms grupėms. Švietimo sistema nepakankamai prisideda prie socialinio ir ekonominio vystymosi ir yra nepakankamai finansuojama visais lygmenimis. Neatidėliotini uždaviniai apima švietimo rezultatų kokybės gerinimą, romų dalyvavimą įtraukaus bendrojo švietimo sistemoje nuo pat ankstyvos vaikystės ir veiksmingą palankių socialinių ir ekonominių sąlygų neturinčių moksleivių integravimą į švietimo ir mokymo sistemą (turint omenyje didėjančią mokyklos nebaigusių asmenų dalį). Vertinant pagal tarptautinius standartus, švietimo rezultatai ir pagrindinių gebėjimų lygis išlieka prasti, ir jiems didelę įtaką daro socialinė ir ekonominė moksleivių padėtis. Užtikrinti, kad Slovakijos gyventojai būtų geriau pasirengę kintančiai ekonomikai ir visuomenei, yra sunkus uždavinys. Nepaisant laipsniško darbo užmokesčio didinimo iki 2020 m., mokytojo profesija tebėra nepatraukli ir vis labiau trūksta darbuotojų. Be to, mokytojų pirminio mokymo kokybė ir aktualumas bei profesinio tobulėjimo galimybės yra ribotos. Dabartinės priemonės, kuriomis siekiama skatinti teisingumą ir įtraukų švietimą, kol kas nepateisino lūkesčių ir nepastebėta jokios realios pažangos mažinant romų tautybės studentų segregaciją. Vyriausybė priėmė „Nacionalinį švietimo ir auklėjimo reformos planą“ (2018–2027 m.) ir pirmąjį veiksmų planą (2018–2019 m.) (kartu su numatomu biudžetu), taip pat priėmė naujus teisės aktus dėl aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo. Labai svarbu, kad šios priemonės būtų veiksmingai įgyvendinamos ir stebimos siekiant nustatyti, ar jos duoda laukiamų rezultatų;

(13) žemas moterų užimtumo lygis atspindi tai, kad ilgas vaiko priežiūros atostogas retai ima vyrai, ir jį dar labiau mažina ribotos galimybės pasinaudoti prieinamomis vaikų priežiūros ir ilgalaikės priežiūros paslaugomis ir maža jų pasiūla. Apskritai vaikų priežiūros įstaigas lanko labai nedidelė dalis vaikų, ypač jaunesnių nei trejų metų. Vyriausybė priėmė naują sprendimą dėl privalomo 5 metų amžiaus vaikų ankstyvojo ugdymo ir priežiūros, kuris įsigalios 2020 m. Tačiau reikia dar daugiau investuoti ir skatinti lankyti vaikų priežiūros ir ikimokyklinio ugdymo įstaigas;

(14) nors žmonių, kuriems gresia skurdas arba socialinė atskirtis, dalis yra mažesnė nei ES vidurkis, keliuose pietiniuose ir rytiniuose Slovakijos rajonuose ji yra kur kas didesnė. Esama didelių kliūčių gauti aukštos kokybės ir įtraukaus švietimo paslaugas, o

regioniniai skirtumai lemia itin didelį mokyklos nebaigusių asmenų skaičių. Kitos kliūtys susijusios su palankių sąlygų neturinčių asmenų grupių, ypač romų, taip pat neįgaliųjų ir asmenų, kenčiančių dėl benamystės ir atskirties dėl būsto, galimybėmis gauti sveikatos priežiūros, ilgalaikės priežiūros, socialinio būsto ir kitas pagrindines paslaugas. Siekiant skatinti šių grupių socialinę įtrauktį būtinas integruotas požiūris;

(15) reformos, kuriomis siekiama gerinti sveikatos priežiūros sistemos išlaidų veiksmingumą, įgauna pagreitį, nors įvairiose priežiūros srityse įgyvendinimo lygis skyrėsi. Politikos priemonės, kurių imtasi vykdant sveikatos srities išlaidų peržiūrą, davė tam tikrų teigiamų rezultatų, daugiausia dėl išlaidų ribojimo priemonių vaistų ir medicinos prietaisų srityse. Tačiau vis dar yra galimybių didinti veiksmingumą ir teikti priežiūrą mažesnėmis sąnaudomis strategiškai perskirstant išteklius įvairiose sveikatos priežiūros srityse. Sveikatos priežiūros paslaugų teikimas išlieka pernelyg priklausomas nuo ligoninių, kurios, nepaisant nuolatinio skolos mažinimo, toliau kaupia skolą ir sunkiai randa lėšų investicijoms, reikalingoms sveikatos priežiūros veiksmingumui ir kokybei gerinti. Nors pirminės sveikatos priežiūros stiprinimas yra labai svarbus siekiant mažinti ligoninių paslaugų naudojimą, kai to galima išvengti, nedidelis bendrosios praktikos gydytojų skaičius ir ribota pirminės sveikatos priežiūros paslaugų pasiūla trukdo didinti sveikatos priežiūros sistemos veiksmingumą. Kadangi vyriausybė ėmėsi priemonių sveikatos priežiūros darbuotojų trūkumo problemai spręsti, bus svarbu šias pastangas įtraukti į ilgesnio laikotarpio strategiją, kuria siekiama laipsniškai decentralizuoti intensyviosios priežiūros paslaugas, stiprinti pirminę sveikatos priežiūrą ir prevencines paslaugas;

(16) fragmentiška mokslinių tyrimų sistema mažina viešųjų mokslinių tyrimų ir plėtros investicijų veiksmingumą gerinant mokslinių tyrimų kokybę ir nepritraukia privataus finansavimo. Mokslinių tyrimų ir inovacijų politikai neigiamą poveikį daro neveiksmingas ministerijų ir kitų subjektų veiklos koordinavimas, dėl kurio vėluojama ir nepavyksta įgyvendinti svarbių reformų. Neoptimalus Slovakijos mokslų akademijos transformavimo procesas sukėlė susirūpinimą dėl jos veiklos tęstinumo, o tai lėmė viso proceso žlugimą. Tikslinių priemonių trūkumas arba nesėkmingas jų įgyvendinimas, taip pat ribotas mokslinių tyrimų įstaigų dalyvavimas ir riboti mokslinių tyrimų pajėgumai prisideda prie to, kad privačių mokslinių tyrimų ir plėtros išlaidos yra mažos. Apskritai įmonių moksliniai tyrimai ir plėtra tebėra vieni silpniausių ES ir jie sutelkti į vidutinio lygio ir (arba) aukštųjų technologijų gamybą, kur dominuoja tarptautinės įmonės. Priemonės, kuriomis siekiama skatinti žinių perdavimą, stiprinti pramonės inovacinius pajėgumus ir gerinti įmonių ir akademinės bendruomenės bendradarbiavimą, įgyvendinamos lėtai;

(17) siekiant padidinti Slovakijos našumą ir išlaikyti konvergencijos procesą, taip pat reikia nuolatinių investicijų į skaitmeninę ir transporto infrastruktūrą bei energijos vartojimo efektyvumą. Būtina didinti bazinio fiksuotojo plačiajuosčio ir 4G ryšio aprėptį ir itin spartaus plačiajuosčio ryšio naudojimą. Investicijos į energijos vartojimo efektyvumą, visų pirma pastatų sektoriuje, ir aplinkos technologijas gali būti ekologiškai tvaraus augimo šaltinis ir padėti išsaugoti ribotus aplinkos išteklius. Be to, kad mažiau išsivystę regionai galėtų sumažinti atotrūkį ir tapti labiau pagrįsti žiniomis, konkurencingesni ir produktyvesni, reikia daugiau strateginių investicijų infrastruktūros spragoms užpildyti ir transporto tinklams pagerinti. Slovakija vėluoja užbaigti tiek pagrindinį kelių, tiek geležinkelių tinklą pagal transeuropinio transporto tinklo programą, pvz., Reino-Dunojaus koridoriuje. Transporto tinklo trūkumai galėtų būti pašalinti didinant esamo viešojo ir miesto transporto tinklų sujungiamumą, daugiarūšiškumą ir sąveikumą, taip pat skatinant tvarių transporto rūšių naudojimą;

(18) didelė administracinė ir reguliavimo našta gali neigiamai paveikti investicijas ir inovacijas, ypač mažųjų ir vidutinių įmonių atveju. Nepaisant vyriausybės pastangų, administracinė našta nėra sumažinta pakankamai, o Slovakijos verslo aplinka negali konkuruoti su kitų šalių verslo aplinka. Įmonėms susirūpinimą kelia teisės aktų kokybė ir nenuspėjamumas. Šie uždaviniai turėtų būti sprendžiami visapusiškai įgyvendinant Slovakijos geresnio reglamentavimo strategiją (RIA2020) ir stiprinant jos Geresnio reglamentavimo centrą. Slovakijos profesinių paslaugų sektorius tebėra griežtai reguliuojamas. Reglamentavimo ribojamasis poveikis teisininkams, patentų agentams, statybos inžinieriams, architektams, buhalteriams, gidams ir nekilnojamojo turto agentams viršija ES vidurkį;

(19) vyriausybė iš esmės reformuoja viešųjų pirkimų praktiką, peržiūrėdama teisinę sistemą, kad būtų supaprastintos procedūros ir sumažintos sandorių sąnaudos. Palankiai vertintina tai, kad daugiau dėmesio skiriama profesionalumui, tačiau bendra nauda ryškėja labai lėtai. Kalbant apie nepasitikėjimą valstybės institucijomis, viešieji pirkėjai turi dėti daugiau pastangų, kad atgautų įmonių, žiniasklaidos ir plačiosios visuomenės pasitikėjimą. Tai trukdo pradėti diegti labai reikalingas naujoves. Siekiant geriau panaudoti lėšas ir pagerinti strateginį viešųjų pirkimų naudojimą, reikia labiau taikyti kokybės kriterijus;

(20) Slovakijos viešajam administravimui vis dar trūksta veiksmingumo ir esama kliūčių, visų pirma dėl neveiksmingo valdžios departamentų bendradarbiavimo. Pajėgumų ir strateginio planavimo nepakankamumas bei administracinis neefektyvumas trukdo sklandžiai panaudoti ESI fondų lėšas. Dėl to Slovakija prarado 120 mln. EUR finansavimą, skirtą 2014–2020 m. laikotarpiui, o lėšų paskirstymas galutiniams paramos gavėjams tebėra vangus. Be to, dėl neoptimalaus ESI fondų lėšomis finansuojamų projektų rengimo buvo vėluojama investuoti ir dėl to buvo nustatyti trumpi viešųjų pirkimų procedūrų terminai, dėl kurių padidėjo pažeidimų rizika;

(21) korupcija vis dar yra problema, o pasiryžimas vykdyti baudžiamąjį persekiojimą aukšto rango pareigūnų korupcijos bylose nebuvo didelis. Kovoti su korupcija trukdo organizaciniai ir procedūriniai trūkumai policijos ir prokuratūros lygmenimis, taip pat menka informatorių apsauga. Be to, teisingumo sistemos efektyvumo, taip pat jos nepriklausomumo didinimas Slovakijoje išlieka problema. Nepaisant tam tikro veiksmingumo ir kokybės pagerėjimo, vis dar esama abejonių dėl teismų nepriklausomumo, o Konstitucinio Teismo teisėjų skyrimo proceso vilkinimas gali pakenkti teisingumo sistemos veikimui;

(22) tam tikrus rekomendacijose nustatytus trūkumus, visų pirma šalies ataskaitos[7] D priede nurodytose srityse, galėtų padėti pašalinti 2021–2027 m. ES fondų programavimas. Tai suteiktų Slovakijai galimybę atsižvelgiant į regioninius skirtumus optimaliai panaudoti šiuos fondus nustatytuose sektoriuose. Kad šios investicijos būtų sėkmingos, svarbu stiprinti šalies administracinius gebėjimus valdyti šiuos fondus;

(23) per 2019 m. Europos semestrą Komisija atliko išsamią Slovakijos ekonominės politikos analizę ir ją paskelbė 2019 m. šalies ataskaitoje. Be to, ji įvertino 2019 m. stabilumo programą ir 2019 m. nacionalinę reformų programą, taip pat veiksmus, kurių Slovakija ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais jai skirtas rekomendacijas. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Slovakijos politikai, bet ir tai, kaip jie atitinka Sąjungos taisykles ir gaires, nes būtina stiprinti bendrą Sąjungos ekonomikos valdymą Sąjungos lygio priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų;

[7] SWD(2019) 1024 *final*.

(24) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2019 m. stabilumo programą, o jos nuomonė[8] pateikta visų pirma toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje,

REKOMENDUOJA Slovakijai 2019 ir 2020 m. imtis šių veiksmų:

1. 2020 m. pasiekti vidutinio laikotarpio biudžeto tikslą. Užtikrinti ilgalaikį valstybės finansų, ypač sveikatos priežiūros ir pensijų sistemų, tvarumą.

2. Gerinti visų lygių švietimo kokybę ir įtraukumą bei ugdyti įgūdžius. Didinti galimybes gauti įperkamas ir kokybiškas vaikų priežiūros ir ilgalaikės priežiūros paslaugas. Skatinti nepalankioje padėtyje esančių grupių, visų pirma romų, integraciją.

3. Vykdant su investicijomis susijusią ekonominę politiką sutelkti dėmesį į sveikatos priežiūrą, mokslinius tyrimus ir inovacijas, transportą (ypač jo tvarumą), skaitmeninę infrastruktūrą, energijos vartojimo efektyvumą, mažųjų ir vidutinių įmonių konkurencingumą ir socialinį būstą, atsižvelgiant į regioninius skirtumus. Didinti su kokybe susijusių ir gyvavimo ciklo sąnaudų kriterijų naudojimą viešųjų pirkimų operacijose.

4. Toliau didinti teisingumo sistemos veiksmingumą, daugiausia dėmesio skiriant jos nepriklausomumo stiprinimui, įskaitant teisėjų skyrimą. Dėti daugiau pastangų, kad būtų nustatyti korupcijos atvejai ir už juos patraukta baudžiamojon atsakomybėn, ypač didelio masto korupcijos atvejais.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas

[8] Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.